

ČESKÁ REPUBLIKA
ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Ústí nad Labem rozhodl samosoudcem Ing. Mgr. Martinem Jakubem
Brusem
ve věci

žalobců: a) B. R., narozený „X“,
b) M. R., narozený „X“,
oba státní příslušnost Afghánistán, oba t. č. pobytem v Zařízení pro
zajištění cizinců Bělá – Jezová, 294 21 Bělá pod Bezdězem,
oba zastoupeni Organizací pro pomoc uprchlíkům, z. s.,
sídlem Kovářská 939/4, 190 00 Praha 9,

proti
žalované: Policie České republiky, Krajské ředitelství policie Ústeckého kraje,
sídlem Masarykova 930/27, 400 01, Ústí nad Labem,

o žalobě proti rozhodnutí žalované ze dne 17. 1. 2018, č. j. KRPU-245948-38/ČJ-2017-040022,

takto:

I. Žaloba se **zamítá**.

II. Žádný z účastníků **nemá** právo na náhradu nákladů řízení.

Odůvodnění:

1. Žalobci se žalobou podanou prostřednictvím své zástupkyně v zákonem stanovené lhůtě domáhali zrušení rozhodnutí žalované Policie České republiky, Krajského ředitelství policie Ústeckého kraje, ze dne 17. 1. 2018, č. j. KRPU-245948-38/ČJ-2017-040022, jímž byla podle § 129 odst. 6 zákona č. 326/1999 Sb., o pobytu cizinců na území České republiky a o změně některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o pobytu

Shodu s prvopisem potvrzuje I. T.

cizinců“), prodloužena doba trvání zajištění žalobce a) za účelem jeho předání podle nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 604/2013 (dále jen „nařízení Dublin III“) stanovená rozhodnutím žalované ze dne 21. 12. 2017, č. j. KRPU-245948-18/ČJ-2017-040022, a to o 42 dny.

Žaloba

2. V žalobě žalobci předeslali, že žalovaná porušila § 129 odst. 6 zákona o pobytu cizinců, § 3, § 50 odst. 2 až 4, § 52 a § 68 odst. 3 zákona č. 500/2004 Sb., správní řád, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „správní řád“), čl. 3 a čl. 5 Evropské úmluvy o ochraně lidských práv a základních svobod a čl. 3 Úmluvy o právech dítěte. Namítali, že žalovaná nedostatečně posoudila alternativy k zajištění a nedostatečně odůvodnila hrozbu vážného nebezpečí útěku. Zdůraznili, že všechny skutkové podstaty upravující zajištění počítají s tím, že omezit cizince na jeho svobodě lze pouze na dobu nezbytně nutnou a tehdy, nepostačuje-li uložení zvláštního opatření za účelem vycestování. Touto možností se však žalovaná dostatečně nezabývala, svou stručnou úvahu navíc nedala do souvislosti s tím, že se jedná i o nezletilého žalobce b), a nevypořádala se s otázkou nezbytnosti zajištění žalobců jakožto zranitelných osob. Opomněla se též vypořádat s nejlepším zájmem nezletilého žalobce b), jehož existenci žalovaná zcela přehlédla, a neřešila ani proporcionalitu zásahu do jeho práv, ačkoli se tato otázka podle žalobců vyvstala. K tomu žalobci odkázali na § 46a odst. 3 ve spojení s § 2 odst. 1 písm. i) zákona č. 325/1999 Sb., o azylu, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o azylu“), který zajištění rodičů nezletilých dětí považuje za naprosto výjimečné opatření, které přichází v úvahu jen v nejkřiklavějších případech opakovaného porušení povinnosti uložené takové osobě zvláštním (individuálním) opatřením. Dále namítali, že žalovaná nezvážila ani možnost umístit žalobce v jiném vhodném zařízení vzhledem k nezletilému žalobci b).
3. Žalobci citovali z rozsudku Krajského soudu v Brně sp. zn. 41 A 71/2016, podle něhož je nutné se v souladu se zásadou proporcionality ptát, zda neexistuje mírnější opatření, pomocí kterého by bylo možné dosáhnout sledovaného cíle; tuto úvahu musí správní orgán promítnout do odůvodnění svého rozhodnutí. Žalovaná v projednávané věci toliko konstatovala, že hrozí vážné nebezpečí útěku a zmaření transferu do Velké Británie, což podle žalobců není dostatečné, když sami vyjádřili úmysl se do Velké Británie dostat. Dodali, že z logiky věci vyplývá, že pokud sami žádají o transfer do Velké Británie, nehrozí nebezpečí útěku ani zmaření předání. Konstatování žalované proto nesplňuje nároky na řádné odůvodnění ve smyslu § 68 odst. 3 správního řádu.
4. S poukazem na čl. 28 odst. 2 nařízení Dublin III žalobci uvedli, že unijní zákonodárce požaduje po členských státech, aby veškeré případy posuzovaly individuálně, a proto není možné používat při úvahách o zajištění všech cizinců argument, že nebezpečí útěku je vážné, pokud se na území nachází bez platného pobytového oprávnění. Podle žalobců porušila žalovaná čl. 28 odst. 1 nařízení Dublin III, který stanoví, že členské státy nezajistí osobu jen proto, že se na ni vztahuje řízení podle tohoto nařízení. Žalobci zopakovali, že sami žádají o transfer do Velké Británie, což svědčí ve prospěch závěru, že budou se správními orgány řádně spolupracovat. Pokud žalovaná i přesto shledala hrozící nebezpečí útěku, měla tento závěr blíže zdůvodnit.

Shodu s prvopisem potvrzuje I. T.

5. Podle žalobců neměla žalovaná přistupovat k zajištění s ohledem na zranitelnost nezletilého žalobce b). Žalobci zdůraznili, že podle stabilní judikatury Evropského soudu pro lidská práva má být vždy na prvním místě brána na zřetel zranitelnost nezletilého cizince, avšak dopad zajištění na žalobce b) v napadeném rozhodnutí posuzován nebyl a žalovaná nedostatečně zdůvodnila také zásah do soukromého a rodinného života žalobců. Podotkli, že podmínky přiměřenosti a alternativy k zajištění by měly být posuzovány s o to větším zřetelem, jsou-li rozhodnutím přímo dotčeny nezletilé děti, a speciální ohled by měl být brán na jejich věk a zranitelnost, což žalovaná vůbec nezohlednila. Podle žalobců je navíc délka zajištění (prodloužena o 42 dnů) v rozporu se závazky České republiky podle čl. 3 Evropské úmluvy o lidských právech, který ukládá užít zájem dítěte jako přední hledisko při jakékoli činnosti týkající se dětí, když Evropský soud pro lidská práva již při zajištění v délce sedmi dnů konstatuje porušení čl. 3 Evropské úmluvy o lidských právech (srov. rozsudky Evropského soudu pro lidská práva ze dne 12. 7. 2016, č. 33201/11, č. 11593/12, č. 76491/14 a č. 24587/12, kladoucí důraz na přednost nejlepšího zájmu dítěte). Žalobci namítali, že žalovaná dopad rozhodnutí o zajištění na nezletilého žalobce b) vůbec neposoudila z tohoto hlediska a pouze stručně se vypořádala s úvahou o nemožnosti použití mírnějších opatření při prodloužení zajištění. V rozsudku ze dne 12. 7. 2016, č. 33201/11, Evropský soud pro lidská práva vyslovil, že extrémní zranitelnost dítěte převažuje nad skutečností, že se jedná o neregulérního migranta, přičemž v každém případě zahrnujícím zajištění dítěte je třeba zohlednit jeho nízký věk, délku zajištění a nezpůsobilost místa pro pobyt dětí. Evropský soud pro lidská práva dále vyslovil, že zajištění v daném případě trvalo více než krátkou, nezbytnou dobu (minimálně sedm dnů). Žalobci zdůraznili, že v jejich případě je prodloužení doby zajištění o 42 dnů šestinásobné oproti délce hodnocené Evropským soudem pro lidská práva, a proto jednoznačně představuje porušení práv chráněných čl. 3 Evropské úmluvy o lidských právech a je nezákonné. Žalovaná navíc v napadeném rozhodnutí vůbec nezvážila méně omezující alternativy k zajištění v souvislosti se zranitelnými osobami. Žalobci dodali, že zajištění nezletilého není v nejlepším zájmu dítěte ve smyslu čl. 3 Úmluvy o právech dítěte, kterým se žalovaná vůbec nezabývala, ačkoli podle rozsudku Nejvyššího správního soudu sp. zn. 1 Azs 39/2015 je faktickou alternativou k umístění v zařízení pro zajištění cizinců, kterou by se správní orgán měl zabývat v rámci rozhodování o zajištění, umístění v přijímacím středisku. Také Krajský soud v Brně v rozsudku sp. zn. 41 A 71/2016 poukázal na nutnost posoudit nejlepší zájem dítěte a zohlednit jeho věk a zranitelnost.
6. Na podporu své argumentace žalobci zmínili Zprávu zvláštního zpravodaje OSN pro práva migrantů, podle které by zjištění nezletilých nemělo být odůvodňováno požadavkem společného ubytování rodiny, neboť primárním kritériem má být nejlepší zájem dítěte ve smyslu čl. 3 Úmluvy o právech dítěte. Podle uvedené zprávy nemůže být zajištění dětí nikdy v jejich nejlepším zájmu. Žalobci poukázali také na stanovisko Veřejného ochránce práv ze dne 8. 6. 2017, podle kterého Zařízení pro zajištění cizinců Bělá – Jezová splnilo dosavadní doporučení jen částečně, stále jsou v něm přítomny mnohé bezpečnostní prvky, které ve světle judikatury Evropského soudu pro lidská práva mohou nadále představovat porušení čl. 3 úmluvy s ohledem na průměrnou délku pobytu dětí v tomto zařízení, která činí 55 dnů. Podle žalobců bylo nejvhodnější alternativou k zajištění jejich přemístění do pobytového střediska pro žadatele o mezinárodní ochranu, které splňuje stejné účely a je adekvátnější k pobytu nezletilého žalobce b). Žalobci

Shodu s prvopisem potvrzuje I. T.

podotkli, že ve výše zmíněných rozsudcích bral Evropský soud pro lidská práva v potaz nejen věk dětí a podmínky v zařízeních (která byla relativně vyhovující pro pobyt dětí), ale také dobu, kterou rodiny zbavené osobní svobody v zařízeních strávily. Podle žalobců lze právě délku zajištění označit za klíčovou pro závěr o porušení čl. 3 Evropské úmluvy o lidských právech.

7. Žalobci konstatovali, že také úvaha o aplikaci zvláštních opatření za účelem vycestování byla v napadeném rozhodnutí vysvětlena jen stručně a napadené rozhodnutí nesplňuje povinnost náležitého odůvodnění uvedenou v § 68 odst. 3 správního řádu. Připomněli, že napadeným rozhodnutím byli omezeni na osobní svobodě, která je jedním ze základních lidských práv. Žalobci poukázali na čl. 4 odst. 4 Listiny základních práv a svobod s tím, že při užívání ustanovení o mezích základních práv a svobod musí být šetřeno jejich podstaty a smyslu a omezení nesmějí být zneužívána k jiným účelům, než pro které byla stanovena. Zdůraznili, že zásah do jejich osobní svobody je závažný, neboť se nacházejí v zařízení, které nesmějí volně opouštět, nehovoří jazykem personálu zařízení a obdobná komunikační bariéra je také mezi nimi a ostatními zajištěnými cizinci. Upozornili na to, že na nezletilého žalobce b) má zajištění negativní dopad projevující se nespavostí, nočními můrami, nechutí k jídlu a celkovou depresí. Podle žalobců musí být zbavení osobní svobody jednotlivce vždy výjimečným opatřením, při nemožnosti uplatnit mírnější donucovací prostředky, musí trvat co nejkratší dobu a být úzce spjato s účelem zajištění. Podle žalobců nemůže být zajištění v Zařízení pro zajištění cizinců Bělá – Jezová jediným dostupným opatřením, poslední možností pro cizince v jejich situaci, neboť žalovaná je povinna postupovat za každých okolností přiměřeně a s ohledem na ochranu základních práv a svobod, zejména práva na osobní svobodu a práva na rodinný a soukromý život. Žalobci uzavřeli, že nebyl dostatečně posouzen nejlepší zájem dítěte.

Vyjádření žalované k žalobě

8. Žalovaná k výzvě soudu předložila správní spis a písemné vyjádření k žalobě, v němž navrhla její zamítnutí pro nedůvodnost. Konstatovala, že žalobce a) v době svého zajištění uváděl ke své osobě nepravdivé údaje s cílem získat postavení osoby mladistvé, a zajistit si tak větší práva jako osoba nezletilá bez doprovodu; svou pravou identitu přiznal až po lékařském posouzení na základě kostního věku. Žalobce b) uváděl při svém zajištění pozměněné jméno a příjmení. Žalovaná uvedla, že dostatečně a přezkoumatelně vyloučila alternativu zajištění v podobě zvláštních opatření za účelem vycestování podle § 123b a § 123c zákona o pobytu cizinců. Podotkla, že ze strany žalobců došlo k naplnění vážného nebezpečí útěku hned v několika alternativách, a zdůraznila, že Velká Británie přímo sousedí s Českou republikou a žalobci nemají možnost se tam legálně sami dostat.
9. K námitkám ohledně zajištění nezletilého žalobce b) žalovaná konstatovala, že k jeho zajištění nedošlo, zajištěn byl pouze žalobce a), přičemž žalobce b) byl ubytován společně s ním. Žalovaná nesouhlasila s tím, že alternativou zajištění je umístění do příjímacího střediska pro žadatele o azyl, které není v moci žalované. Připomněla, že zákon o pobytu cizinců jiné alternativy zajištění než zvláštní opatření podle § 123b a § 123c nezná. Vysvětlila, že v roce 2015 byly z důvodu přeplněnosti Zařízení pro zajištění cizinců Bělá – Jezová a nevyhovujících

Shodu s prvopisem potvrzuje I. T.

materiálních podmínek pro zajištění rodin s dětmi tyto rodiny umísťovány v Zařízení pro zajištění cizinců Zastávka u Brna jakožto dočasně vyčleněné části příjímacího střediska, ovšem nikoli přímo do příjímacího střediska. Žalovaná poznamenala, že Zařízení pro zajištění cizinců Bělá – Jezová prošlo rozsáhlou rekonstrukcí, které je jediné uzpůsobeno pro zajišťování rodin s dětmi a nezletilých bez doprovodu, přičemž jiné osoby tam zajišťovány nejsou. Podotkla, že nemůže dojít k situaci, že by byl život dětí ovlivněn pohledem na ostatní zajištěné samostatné muže, jak uvádí rozsudek Evropského soudu pro lidská práva č. 24587/12, a zařízení se nenachází v blízkosti letiště či v obdobně hlučné lokalitě, jak uvádí rozsudek téhož soudu č. 11593/11. Žalovaná zdůraznila, že žalobce b) je ve věku, kdy je správně i trestně odpovědný, je schopen chápat a jednat i vyjadřovat své názory a je schopen do jisté míry nést i následky svého protiprávního jednání. Podle žalované zde proto není podoba ve věku nezletilého žalobce b) se zmíněnými rozsudky Evropského soudu pro lidská práva, kde se vesměs jednalo o předškolní děti. Žalovaná uvedla, že pokud lze v trestním právu trestat osoby starší patnácti let, je absurdní poměřovat délku možného umístění žalobce b) jako cizince ubytovaného společně s jeho zajištěným bratrem s případy uvedenými v rozsudcích Evropského soudu pro lidská práva a konstatovat, že délka zajištění nesmí překročit sedm dnů. Podle žalované se s vyšším věkem dítěte (mladistvého) posouvá i délka zajištění.

10. Žalovaná zopakovala, že nezletilého žalobce b) nezajistila, pouze ubytovala, tedy jej nijak neomezila na osobní svobodě. Pokud péči o nezletilého převezme se souhlasem jeho bratra a samotného nezletilého jiná osoba, není podle žalované jeho odchod ze zařízení pro zajištění cizinců vyloučen; je však nutné, aby o něj bylo postaráno. Jelikož se žalobce b) nacházel na území České republiky pouze ve společnosti svého bratra, nebyla jiná alternativa k zajištění jeho nejlepšího zájmu než jej ubytovat společně s bratrem v zařízení pro zajištění cizinců. Nedošlo tím k rozdělení rodiny, jsou zajištěny veškeré materiální a sociální podmínky – ubytování, strava, zdravotní péče – a je také naplňován společný cíl, tj. předání žalobců do Velké Británie a dosažení sloučení celé jejich rodiny, a to legální cestou. Stanovisko Veřejného ochránce práv ze dne 8. 6. 2017 žalovaná s ohledem na probíhající úpravy a přestavbu Zařízení pro zajištění cizinců Bělá – Jezová označila za neaktuální. Podle žalované není vytýkaná jazyková bariéra rozhodně vinou zajištění, neboť stejná jazyková bariéra by existovala i v příjímacím středisku a jinde na území České republiky, neboť žalobci nehovoří česky a jazykem paštu moc lidí v České republice nehovoří. Žalovaná uzavřela, že postupovala zcela v souladu s právními předpisy, své rozhodnutí vydala v souladu se zákonem a náležitě je odůvodnila.

Správní spis

11. Z obsahu správního spisu soud zjistil následující skutečnosti podstatné pro rozhodnutí o žalobě. Žalobce a) byl dne 19. 12. 2017 spolu s dalšími cizinci nalezen policejní hlídkou v průmyslové zóně v Přestanově v návěsu bulharského kamionu, nedisponoval dokladem totožnosti, a proto byl téhož dne v 18:00 hodin zajištěn podle § 27 odst. 1 písm. d) zákona č. 273/2008 Sb., o Policii České republiky, ve znění pozdějších předpisů, následně bylo zajištění překvalifikováno na § 27 odst. 2 téhož zákona. Při zadržení žalobce a) uvedl datum narození 20. 1. 2000. Žalobci a) byly sejmuty otisky prstů s pozitivním výsledkem lustrace v evidencích EURODAC v Bulharsku

Shodu s prvopisem potvrzuje I. T.

a v Rumunsku. Společně se žalobcem a) se v předmětném návěsu bulharského kamionu nacházel i jeho bratr – žalobce b), který původně uvedl jméno a příjmení Mansoor Khan.

12. Dne 20. 12. 2017 byl žalobce a) vyšetřen v Masarykově nemocnici v Ústí nad Labem se závěrem, že podle snímku pánve činí jeho kostní věk minimálně 20 až 21 let a podle snímku levého zápěstí kostní věk odpovídá rokům. Téhož dne v 13:36 hodin byl se žalobcem a) sepsán úřední záznam o podání vysvětlení. Žalobce a) uvedl datum narození 1. 3. 1999. Popsal, že z Afghánistánu odcestoval společně se žalobcem b) před dvěma lety do Íránu, Turecka a poté do Bulharska, kde jej zadržela policie, vzala mu otisky a dala mu formulář, kde bylo uvedeno, že pokud nepožádá o azyl, bude deportován. Nejdříve pobývali v Sofii, poté v uprchlickém táboře Vinrampa. Po necelých dvou měsících v Bulharsku odcestovali do Srbska, kde zůstali šestnáct měsíců. Následně odjeli do Rumunska, kde je zadržela policie, vzala ji otisky a žalobce a) podepsal žádost o azyl. Byl ve městech Giurgui a Timošur v uprchlickém táboře, kde mu jeden Afghánec nabídl cestu dále do Evropy. Asi před třemi dny je odvezl z tábora, jeli autobusem asi dvacet minut a poté šli asi dvě hodiny pěšky na benzínovou pumpu, kde jim převaděč otevřel kamion a oni nastoupili. V kamionu byl asi dva dny, po jeho otevření v nějaké fabrice byli zadrženi policií. Za cestu měli zaplatit 1 000 Euro za osobu poté, co se dostanou do Evropy. Žalobce a) uvedl, že jeho cestovní pas zůstal v Afghánistánu. Na otázku, za jakým účelem cestoval do České republiky, žalobce a) odpověděl, že vůbec nevěděl, kam jede, chtěl jet do Anglie za svým otcem a bratrem. Žalobce a) nevěděl, jak dlouho pobýval na území České republiky, uvedl, že asi jen pár hodin. Byl si vědom toho, že by měl mít vízum a platný cestovní doklad. K rodinným vazbám v České republice a Evropské unii uvedl, že v Anglii žije jeho otec M. R., narozený „X“, bratr a malá sestra. Otec je občanem Velké Británie a žalobce a) na ambasádě Velké Británie v Islámábádu žádal o pobyt za účelem sloučení s otcem, ale trvalo to dlouho, tak zvolil tuto cestu. Na otázku, zda má nějaký důvod, který by mu bránil v návratu do Afghánistánu, žalobce a) odpověděl, že tam není bezpečno, lidem, kteří mají příbuzné v cizině, hrozí únosy; také chce žít se svou rodinou v Anglii. Na území České republiky nemá žalobce a) žádné vazby, jen tudy projížděl. V Afghánistánu žalobce a) nic nemá, žije tam jeho matka, která si již vyřizuje pobyt v Anglii u jeho otce. Kdyby tam byl vrácen, šlo by mu o život a možná už tam brzo nebude žít ani jeho matka. Žalobce a) souhlasil s tím, aby s ním byl zajištěn i jeho nezletilý bratr, protože se o něj musí starat. Žalobce a) nevěděl, zda bylo jeho azylové řízení v Bulharsku a v Rumunsku ukončeno.
13. Následně dne 21. 12. 2017 vydala žalovaná rozhodnutí č. j. KRPU-245948-18/ČJ-2017-040022, jímž byl žalobce a) podle § 129 odst. 1 ve spojení s § 129 odst. 3 zákona o pobytu cizinců zajištěn za účelem jeho předání podle nařízení Dublin III a podle § 129 odst. 6 téhož zákona byla doba trvání zajištění stanovena na třicet dnů od okamžiku omezení osobní svobody, který nastal 19. 12. 2017 v 18:00 hodin.
14. Ve správním spisu jsou dále založeny kopie průkazů žadatelů o azyl vystavených pro oba žalobce rumunskými státními orgány, které jsou doplněny o úřední záznam, že doklady obou žalobců byly dne 8. 1. 2018 předány policejní hlídce pracovníci společnosti Treves

Shodu s prvopisem potvrzuje I. T.

CZ, s. r. o., která je nalezla v prostoru odstavného parkoviště v areálu této společnosti v Přestanově.

15. Dne 21. 12. 2017 se žalovaná obrátila na Ministerstvo vnitra, odbor azylové a migrační politiky, oddělení Dublinského střediska, (dále jen „Dublinské středisko“) se žádostí o zahájení úkonů k předání žalobců podle nařízení Dublin III. Přípisem ze dne 28. 12. 2017 Dublinské středisko žalované oznámilo, že téhož dne odeslalo žádost o přijetí žalobce a) zpět do Rumunska. Přípisem ze dne 12. 1. 2018 Dublinské středisko sdělilo žalované, že obdrželo negativní odpověď z Rumunska, ze které vyplynulo, že odpovědným členským státem by na základě příbuzenských vztahů mohla být Velká Británie.
16. Žalobce a) požádal dne 16. 1. 2018 o sloučení s rodinou a vycestování do Anglie.
17. Přípisem ze dne 17. 1. 2018 Dublinské středisko oznámilo žalované, že dne 16. 1. 2018 provedlo se žalobcem a) dublinský pohovor a následně dne 17. 1. 2018 odeslalo do Velké Británie žádost o jeho převzetí za účelem sloučení s rodinnými příslušníky. Současně Dublinské středisko požádalo o prodloužení zajištění. Následně téhož dne vydala žalovaná žalobou napadené rozhodnutí.

Posouzení věci soudem

18. O žalobě soud v souladu s § 172 odst. 5 věta druhá zákona o pobytu cizinců rozhodl bez jednání, neboť žádný z účastníků řízení nenavrl nařízení jednání a ani soud nepovažoval nařízení jednání za nezbytné.
19. Napadené rozhodnutí žalované soud přezkoumal v řízení podle části třetí hlavy druhé prvního dílu zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „s. ř. s.“), který vychází z dispoziční zásady vyjádřené v § 71 odst. 1 písm. c), písm. d), odst. 2 větě druhé a třetí a v § 75 odst. 2 větě první s. ř. s. Z této zásady vyplývá, že soud přezkoumává zákonnost rozhodnutí správního orgánu pouze v rozsahu, který žalobce uplatnil v žalobě nebo během třicetidenní lhůty po oznámení napadeného rozhodnutí ve smyslu § 172 odst. 1 věty první zákona o pobytu cizinců. Povinností žalobce je proto tvrdit, že rozhodnutí správního orgánu nebo jeho část odporuje konkrétnímu zákonnému ustanovení, a toto tvrzení zdůvodnit. Nad rámec žalobních bodů musí soud přihlédnout toliko k vadám napadeného rozhodnutí, k nimž je nutno přihlížet bez návrhu nebo které vyvolávají nicotnost napadeného rozhodnutí podle § 76 odst. 2 s. ř. s. Takové nedostatky však v projednávané věci nebyly zjištěny.
20. Na tomto místě soud předesílá, že po přezkoumání skutkového a právního stavu a po prostudování obsahu předloženého správního spisu dospěl k závěru, že žaloba není důvodná.
21. Před vypořádáním jednotlivých žalobních námitek považuje soud za nezbytné zdůraznit, že žalovaná rozhodla výhradně o zajištění a následném prodloužení doby trvání zajištění zletilého žalobce a). Nezletilý žalobce b) zajištěn nebyl, žalovaná jej pouze ubytovala. Shodu s prvopisem potvrzuje I. T.

společně se zajištěným žalobcem a), neboť žalobci neměli na území České republiky žádné vazby a bylo třeba zabezpečit, aby nezletilý žalobce b) zůstal v blízkosti svého jediného příbuzného v České republice, tj. žalobce a).

22. Podle § 129 odst. 6 věty druhé zákona o pobytu cizinců, „*[j]e-li to nezbytné k pokračování přípravy předání nebo průvozu, je policie oprávněna dobu trvání zajištění prodloužit, a to i opakovaně.*“ I v případě prodloužení doby trvání zajištění musí být splněny základní podmínky pro zajištění stanovené v § 129 odst. 1 zákona o pobytu cizinců, podle kterého „*[n]elze-li účinně uplatnit zvláštní opatření za účelem vycestování, policie zajistí na dobu nezbytně nutnou cizince, který neoprávněně vstoupil nebo pobýval na území, za účelem jeho předání podle mezinárodní smlouvy sjednané s jiným členským státem Evropské unie přede dnem 13. ledna 2009 nebo přímo použitelného právního předpisu Evropské unie; policie na dobu nezbytně nutnou zajistí i prováděného cizince v případě, že jeho průvoz nelze z objektivních důvodů dokončit bez nutné přestávky.*“ Další podmínka zajištění vyplývá z odstavce 4 téhož ustanovení, podle něhož „*[p]olicie rozhodne o zajištění cizince za účelem jeho předání do státu vázaného přímo použitelným předpisem Evropské unie, pouze pokud existuje vážné nebezpečí útěku. Za vážné nebezpečí útěku se zejména považuje, pokud cizinec pobýval na území neoprávněně, vyhnul se již dříve předání do státu vázaného přímo použitelným předpisem Evropské unie, nebo se pokusil o útěk anebo vyjádřil úmysl nerespektovat pravomocné rozhodnutí o přemístění do státu vázaného přímo použitelným předpisem Evropské unie nebo pokud je takový úmysl zjevný z jeho jednání. Za vážné nebezpečí útěku se dále považuje, pokud cizinec, který bude předán do státu vázaného přímo použitelným předpisem Evropské unie přímo nesousedícího s Českou republikou, nemůže oprávněně samostatně do tohoto státu cestovat a nemůže uvést adresu místa pobytu na území.*“
23. Vycházejí z citovaných ustanovení soud shledal, že v případě žalobce a) byly naplněny zákonem stanovené předpoklady vážného nebezpečí útěku, neboť žalobce a) zjevně pobýval na území České republiky neoprávněně (bez cestovního dokladu a příslušného víza) a současně nemůže uvést adresu místa pobytu na území České republiky (nemá tu žádné vazby) a nemůže oprávněně samostatně cestovat do Velké Británie, kam má být předán a která nesousedí s Českou republikou, neboť nedisponuje cestovním dokladem. Na první z uvedených důvodů upozornila v napadeném rozhodnutí i žalovaná, která tak podle názoru soudu hrozbu vážného nebezpečí útěku odůvodnila dostatečně. Není přitom pravdou, že by užila toliko argument, že nebezpečí útěku je vážné, neboť se žalobci na území nachází bez platného pobytového oprávnění. Žalovaná vzala totiž v potaz i skutečnost, že oba žalobci zkreslovali své osobní údaje a poukázala na to, že se žalobce a) vydával za nezletilého, a zohlednila také to, že již v minulosti nevyčkali na výsledek řízení (azylové řízení v Rumunsku a Bulharsku) a nelegálně pokračovali v cestě do Velké Británie. Žalovaná tedy podle názoru soudu při hodnocení vážného nebezpečí útěku neporušila žalobci zmiňovaný čl. 28 odst. 1 nařízení Dublin III, nehledě k tomu, že kromě nelegálního pobytu žalobců na území České republiky je dán i další výše popsáný důvod, který § 129 odst. 4 poslední věta zákona o pobytu cizinců označuje za vážné nebezpečí útěku. Soud dále podotýká, že v souvislosti s posuzováním vážného nebezpečí útěku zákon o pobytu cizinců neukládá žalované jakkoli zohledňovat možnou zranitelnost zajišťovaného cizince.
24. Pokud jde o možné alternativy k zajištění, zákon o pobytu cizinců počítá pouze se zvláštními opatřeními za účelem vycestování, která jsou vyjmenována v § 123b odst. 1 Shodu s prvopisem potvrzuje I. T.

zákona. Podle tohoto ustanovení „[z]vláštním opatřením za účelem vycestování cizince z území (dále jen „zvláštní opatření za účelem vycestování“) je

a) povinnost cizince oznámit policii adresu místa pobytu, zdržovat se tam, každou jeho změnu oznámit následující pracovní den policii a ve stanovené době se na adrese místa pobytu zdržovat za účelem provedení pobytové kontroly,

b) složení peněžních prostředků ve volně směnitelné měně ve výši předpokládaných nákladů spojených se správním vyhoštěním (dále jen „finanční záruka“) cizincem, kterému je zvláštní opatření za účelem vycestování uloženo; peněžní prostředky za cizince může složit státní občan České republiky nebo cizinec s povoleným dlouhodobým anebo trvalým pobytem na území (dále jen „složitel“), nebo

c) povinnost cizince osobně se hlásit policii v době policií stanovené.“

25. Soud ve shodě se žalovanou konstatuje, že žalobci nemají na území České republiky žádné vazby, tudíž ani jakékoli místo, kde by mohli pobývat, a nedisponují ani cestovními doklady s platnými vízy, které by jim umožnily se po České republice (či po Evropské unii) legálně pohybovat. Žalobci rovněž nedisponují dostatečnými finančními prostředky, které by jim umožnili zajistit si ubytování a stravu, natožpak zaplatit finanční záruku. Podle názoru soudu je za dané situace vyloučeno užití kteréhokoli z výše uvedených zvláštních opatření za účelem vycestování, což žalovaná v napadeném rozhodnutí rovněž dostatečně zdůvodnila. Ani při posuzování možných zvláštních opatření za účelem vycestování není namístě hodnotit potenciální zranitelnost cizinců. Soud navíc podotýká, že žalobci zdůrazňovaná zranitelnost představuje v jejich případě spíše argument proti uložení zvláštních opatření za účelem vycestování, neboť nemají-li na území České republiky žádné vazby, zůstali by v případě propuštění žalobce a) ze zajištění zcela bezprizorními a současně bez prostředků, což jistě není v souladu s požadavky na ochranu zranitelných osob.
26. S ohledem na výše uvedené má soud za prokázané, že žalovaná zcela správně vyhodnotila, že uložení zvláštních opatření za účelem vycestování v případě žalobce a) nepostačuje a jiné alternativy k zajištění neexistují, a proto byl při zjištěném vážném nebezpečí útěku žalobce a)
- a jeho neoprávněném vstupu a pobytu na území České republiky dán důvod pro jeho zajištění, resp. prodloužení doby trvání zajištění, za účelem předání do Velké Británie, kde pobývá jeho otec. Na neexistenci jiných než výše uvedených alternativ k zajištění nemá podle názoru soudu vliv ani otázka zranitelnosti cizinců. V daném ohledu proto považuje soud napadené rozhodnutí za správné a dostatečně odůvodněné, tudíž zákonné i přezkoumatelné.
27. Skutečnost, že sami žalobci vyjádřili úmysl se do Velké Británie dostat, nepokládá soud za dostatečný argument pro zpochybnění existence vážného nebezpečí útěku, jak bylo definováno výše, ani za důvod podporující možnost uložení zvláštních opatření za účelem vycestování. Uvedená skutečnost totiž nic nemění na naplnění zákonných znaků vážného nebezpečí útěku, ani na tom, že žalobci nemají v České republice žádné vazby a nedisponují ani dostatečnými finančními prostředky, tudíž nemohou naplnit zákonem jednoznačně stanovené předpoklady pro uložení zvláštních opatření za účelem vycestování, které jsou vymezeny v § 123b a § 123c zákona o pobytu cizinců.

Shodu s prvopisem potvrzuje I. T.

28. Ve vztahu k dalším žalobním námitkám považuje soud za potřebné konstatovat, že žalobce a) jakožto zletilý muž bez zdravotního postižení či vážného onemocnění není zranitelnou osobou a žádné požadavky týkající se zranitelných osob se na nakládání s ním nevztahují. Za situace, kdy žalobce a) není zranitelnou osobou a žalobce b) nebyl zajištěn, nevznikla žalované povinnost vypořádávat se s otázkou nezbytnosti zajištění žalobců jakožto zranitelných osob. K odkazu žalobců na § 46a odst. 3 a § 2 odst. 1 písm. i) zákona o azylu soud uvádí, že tato ustanovení na projednávanou věc nedopadají a nelze je použít ani analogicky, neboť žalobce a) nesplňuje ani zákonem o azylu stanovené podmínky zranitelnosti a o zajištění žalobce b) žalovaná nerozhodovala.
29. K argumentaci žalobců jednotlivými rozsudky Nejvyššího správního soudu, Krajského soudu v Brně i Evropského soudu pro lidská práva zdejší soud konstatuje, že se s uvedenými rozsudky seznámil a z hlediska skutkového stavu v projednávané věci je shledal zcela nepřiléhavými. Všechny uvedené rozsudky se totiž týkají velmi malých dětí, tj. dětí dosahujících v době zajištění jejich rodinných příslušníků (zpravidla matek) věku jednoho až tří let, zatímco žalobce b) byl v době vydání žalobou napadeného rozhodnutí starší šestnácti let, tudíž se nacházel v naprosto diametrálně odlišné situaci.
30. Žalobci by si dále měli uvědomit, že potřeby dětí se zásadně mění podle jejich věku, což znamená, že zcela jiné potřeby a s nimi spojené požadavky na zařízení, ve kterém mohou být umístěny, mají malé děti a zcela jinak na tom v daném ohledu jsou mladiství či dospívající jedinci, kteří se ve svých potřebách již blíží osobám zletilým. Se žalobci lze proto souhlasit, že by měl být brán speciální ohled na věk a zranitelnost dětí, což ovšem nelze automaticky vykládat jako argument ve prospěch žalobců, když šestnáctiletý žalobce b) bez zdravotního postižení či vážného onemocnění na rozdíl od malých dětí již nevyžaduje nijak specifické podmínky. Argumentaci žalobců zmíněnými rozsudky nelze akceptovat ani z hlediska jimi uplatněných výtek proti délce zajištění, resp. prodloužení zajištění o 42 dnů, neboť zcela jinak je třeba vnímat přípustnou dobu zajištění a nutnost pobývat v zajišťovacím zařízení v případě malých dětí a v případě šestnáctiletého žalobce b), který je – jak správně upozornila žalovaná – odpovědný za své protiprávní jednání a např. v případě trestního řízení by mohl být na osobní svobodě omezen.
31. Soud ve shodě se žalovanou nepovažuje umístění žalobců do přijímacího střediska pro žadatele o mezinárodní ochranu za relevantní alternativu k umístění do zařízení pro zajištění cizinců, když zákon o pobytu cizinců s takovou alternativou vůbec nepočítá a žalovaná nemá kompetenci k umístění cizince do jiného zařízení než do zařízení pro zajištění cizinců. Pokud žalobci v této souvislosti poukazovali na rozsudek Nejvyššího správního soudu sp. zn. 1 Azs 39/2015, případně na rozsudek Krajského soudu v Brně sp. zn. 41 A 71/2016, zdejší soud opakuje, že šlo o zcela odlišné případy týkající se velmi malých dětí, pro které musí být vytvořeny speciální podmínky. Ve vztahu k šestnáctiletému žalobci b) již rozhodně nelze hovořit o tom, že by Zařízení pro zajištění cizinců Bělá – Jezová, které bylo upraveno za účelem pobytu rodin s dětmi a nezletilých cizinců bez doprovodu, bylo místem pro jeho

Shodu s prvopisem potvrzuje I. T.

pobyt nezpůsobilým. V tomto směru shledal soud irelevantním také odkaz na stanovisko Veřejného ochránce práv ze dne 8. 6. 2017.

32. K námitkám upozorňujícím na nutnost upřednostnit nejlepší zájem dítěte soud podotýká, že žalobci nijak neupřesnili, v čem konkrétně by měl nejlepší zájem nezletilého žalobce b) spočívat, resp. čím měl být porušen. Žalobci by měli mít na paměti, že v České republice nikoho nemají a nedisponují ani cestovními doklady a vízy, které by jim umožnili Českou republiku opustit a legálně se dostat do Velké Británie. Jedinou jejich možností tak je vyčkat oficiálního předání do Velké Británie v zařízení, které k tomu slouží a do něhož byli při splnění zákonných podmínek umístěni, tj. v Zařízení pro zajištění cizinců Bělá – Jezová. Soudu není zřejmé, v čem by se situace nezletilého žalobce b) (včetně tvrzené nespavosti, nočních můr, nechuti k jídlu a deprese) změnila, pokud by oba žalobci byli umístěni do jiného zařízení (přijímacího střediska), které by s ohledem na to, že nemají cestovní doklady a víza, stejně nemohli opustit a ve které by byli vystaveni shodné jazykové bariéře. K argumentu, že zajištění dětí nikdy nemůže být v jejich nejlepším zájmu, soud opakuje, že nezletilý žalobce b) zajištěn nebyl, pouze byl ubytován společně se svým bratrem, neboť nikoho jiného v České republice nemá.
33. Soud připomíná, že žalovaná v napadeném rozhodnutí hodnotila i přiměřenost dopadů rozhodnutí do soukromého a rodinného života žalobců a zcela správně poukázala na absenci jakýchkoli vazeb žalobců k České republice a jejich protiprávní jednání (neoprávněný vstup a pobyt na území). Podle názoru soudu je z hlediska soukromého a rodinného života žalobců podstatné to, že v důsledku žalobou napadeného rozhodnutí nebyli od sebe odděleni a že jim žalovaná vycházejíc z toho, že nikoho jiného v České republice nemají, umožnila pobývat společně v zařízení určeném pro rodiny s dětmi a nezletilé cizince bez doprovodu, tj. v zařízení vyšší kvality oproti běžným zařízením pro zajištění cizinců. Žalovaná tedy postupovala přiměřeně, a to i ve vztahu k nezletilému žalobci b), jehož nezajistila, a respektovala pravidlo, že zbavení osobní svobody jednotlivce vždy musí být výjimečným opatřením, při nemožnosti uplatnit mírnější donucovací prostředky, musí trvat co nejkratší dobu a být úzce spjato s účelem zajištění.
34. S ohledem na výše uvedené soud uzavírá, že neshledal namítaná porušení zákona o pobytu cizinců, správního řádu ani dalších právních předpisů a napadené rozhodnutí považuje za dostatečně odůvodněné, tudíž zákonné a přezkoumatelné. Soud tedy v mezích žalobních bodů vyhodnotil žalobu jako zcela nedůvodnou, a proto ji podle § 78 odst. 7 s. ř. s. zamítl.
35. O náhradě nákladů řízení rozhodl soud podle § 60 odst. 1 věty první s. ř. s. Žalobci neměli ve věci úspěch a žalovaná, již nad rámec běžné úřední činnosti žádné náklady nevznikly, ani náhradu nákladů řízení nepožadovala, proto soud vyslovil, že žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení.

Poučení:

Shodu s prvopisem potvrzuje I. T.

Proti tomuto rozhodnutí lze podat **kasační stížnost** ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává ve dvou (více) vyhotoveních u Nejvyššího správního soudu, sídlem Moravské náměstí 611/6, 657 40 Brno. O kasační stížnosti rozhoduje Nejvyšší správní soud.

Lhůta pro podání kasační stížnosti končí uplynutím dne, který se svým označením shoduje se dnem, který určil počátek lhůty (den doručení rozhodnutí). Připadne-li poslední den lhůty na sobotu, neděli nebo svátek, je posledním dnem lhůty nejblíže následující pracovní den. Zmeškání lhůty k podání kasační stížnosti nelze prominout.

Kasační stížnost lze podat pouze z důvodů uvedených v § 103 odst. 1 s. ř. s. a kromě obecných náležitostí podání musí obsahovat označení rozhodnutí, proti němuž směřuje, v jakém rozsahu a z jakých důvodů jej stěžovatel napadá, a údaj o tom, kdy mu bylo rozhodnutí doručeno.

V řízení o kasační stížnosti **musí** být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

Soudní poplatek za kasační stížnost vybírá Nejvyšší správní soud. Variabilní symbol pro zaplacení soudního poplatku na účet Nejvyššího správního soudu lze získat na jeho internetových stránkách: www.nssoud.cz.

Ústí nad Labem 14. února 2018

Ing. Mgr. Martin Jakub Brus v.r.
samosoudce

Shodu s prvopisem potvrzuje I. T.